

Gurbete Mektup

— yalcin-temiz · 06 Şubat 2010

Gurbete Mektup

İkincilik ödülü alan eser : Oğlum Yavrum Yiğidim İsmail'im

Yazarın Adı Soyadı : Yalçın TEMİZ

Oğlum! Yavrum! Bitanem! Yiğidim! İsmail'im,

Nasılsın, iyi misin? İnşallah iyisin. Biliyor musun bugün iyice yâdıma düştün. Yukarı mahalleden Bekir'in Cemil izinli gelmiş. Bugün yanımıza uğradı. Biraz konuştuk. Hal hatır sorduk. Sizi sorduk. Bir hafta sonra dönüyormuş. Düşündüm ki bir mektup yazdırayım da size ulaştırırsın. Asiy'e'nın Gelini Elif'e rica ettim. Sağolsun beni kırmadı. Ben söylüyorum, o yazıyor.

Bilir misin garibim de buradadır. Kocasını gurbette bir iş tutturamayınca köye döndüler. "Birkaç tane kurbanlık dana besleriz, biraz bağ bahçe işleriz; fide, fidan aşılarız" diyor. Altı yaşında bir oğlu var. O da seneye yatılı okula gidecek. Düşünüyorum da otuz yıl öncesine kadar her köyde ilkokul vardı. Bu gurbetlik köylerimizi bitirdi, insanımızı götürdü oğulcan. Köyler boşalınca devlet baba da öğretmenini elimizden çekti aldı. Oğulcan hatırlar mısın Perşembe akşamları kete yapardım size? İşte bu gün hem ketelik ceviz kırıyorum hem bu mektubu yazdırıyorum. Oğlum hani baban tarlada buğday saplarını biçirdi de biz dirgenle, tırmıkla toparlardık En sonunda tırmığa gelmeyenleri size elle toplatırdım. "Yediğimiz kete bunlardan oluyor" derdim. Senin de şimdi anlayacağın gibi yoksulluğumuzdandı söylediklerimiz. Bir avuç buğdayımız fazla olsun diyeydi. Bu gün aklıma geldi de dalıp dalıp gittim o günlere. Nasip olursa akşama kete, yanında da taze yayılmış ayran var. Kuşun kanadına atlayıp gelebilseydin. Soframızın kenarına konabilseydin oğulcan.

Ne yoksulluklar çekmişiz yiğidim. Hatırlıyor musun seni ilçedeki ortaokula gönderirken sırtına bir puğaç, eline bir sitil yoğurt verirdim de bir hafta boyunca onlarla idare ederdin? Hatta bir keresinde şehirli bir adam senin yoğurdunu satın almış, sen de o parayla helva alıp değişik bir ağız tadı bulmuşsun.

Bodrum katlarında üç beş arkadaş kalırdınız. Varınız, yoğunuz üzerinizdeki şöyle böyle elbiseler ve kara lastik ayakkabılarınız. Siz yine şanslıydınız oğulcan. Babanızın çocukluk zamanında elbise kıtlığı varmış. Elbiseler kirlendiğinde akşamdan yıkanmış, sabaha kadar kurutulmuş, sabahleyin aynıları giyilirmiş. Çocuklar yarı çıplak dolaşırlarmış.

O yıllarda yurdumuz büyük savaşlardan çıkmış. Şimdi dünyadaki olmaz olası savaşları televizyondan izliyoruz da o yılların ne zorluklarla dolu olduğunu anlayabiliyoruz. Sana anlatmıştık, biliyorsun deden de savaşa katılmış, bir daha da dönmemiş. Ninen onun acısına daha fazla dayanamayıp rahmetli olmuş.

Babanla dört kardeşi çok küçük yaşlarda yetim kalmışlar. Nineleri yetişebildiği kadar bakarmış onlara. En büyük kardeş, küçükleri dizine yatırarak saçlarındaki bitleri ayıklarmış; "Biz de bir gün insanlar içine karışabilir miyiz? Bizi de bir gün insandan sayarlar mı Allah'ım" dermiş. Baban bazen anlatır da hüngür hüngür ağlar bitanem. Hem de çocuklar gibi.

Ah oğlum yine kafam daldı gitti. Nerede kalmıştım, ne diyordum? Tamam hatırladım. Ortaokulda okurken hani soğuk bir gecede çok üşümüştünüzde yakacak odun bulmak için bir bahçenin çeperini sökerken dizine paslı çivi batmıştı da hastanede iğne yapmışlardı. Yıllar sonra bahçe sahibine o geceyi anlatıp helallik istemiştin. O amca da demiş ki: "Okuduğun için hakkımı helal ediyorum." Hep söyler içini çekerdin bildin mi?

Çektiğiniz o zorluklar yüreğimizi yakardı ama size belli edemezdik. Köydeki işleri bırakıp yanınıza da gelemezdik. Ne olursa olsun okumanızı çok isterdik. Çünkü biliyorduk ki Artvinliysen okuyacaksın. Hemen herkes ekmeğini okumakla buldu yavrum. Sen de öyle. Ama ekmeğin gurbet elde olması çok kötü oldu. Bu ekmeğin, çok acı ekmeğin oldu bizlere...

Köylerimizde kimse kalmadı oğulcan. Bakıyorum da bizim koca mahallede bu kış aylarında sadece sekiz ocağın dumanı tütüyor. Bekliyoruz yaz gelecekte gurbettekiler çoluk çocuğuyla dönecekler. Baharı bekleyen kumrulara döndük yavrum. Akşam olunca babanla çekiliyoruz birer köşeye televizyon izliyoruz. Pek çok şeyler söylüyor ama hepsini anlayamıyoruz ki. Bizim buraları anlatan kanallar var da etrafımızda ne olup bitiyor azıcık biliyoruz. Artvin'de çok büyük barajlar yapılmış. Bir kısımları tamamlanmış diyorlar. Kocaman, uzunlamasına göller oluşmuş da insanlar balık tutmaya başlamışlar. Çoruh Nehri yok olmuş. Arasan bulamazmışsın. Artvin çok değişiyormuş. Yeni yeni yollar icat edilmiş. Çokta tüneller yapılmış. Doğrusu merak etmiyor değil ama bir fırsat düşmedi gidip görmeye. Artvin ileriki yıllarda bambaşka bir il olacakmış. Çok insanlar gelip barajları, yaylaları ve yemyeşil ormanları gezeceklermiş. Hatta dağlarda kayak yerleri yapılacakmış. Sizin çocukluğunuzda kızaklar vardı ya öyle bir şey mi bu kayak bilmem ki? Babana soruyorum, hiç ses çıkmıyor. Bir de ilimizde eskiden kalma kaleler, kiliseler ve köprüler çok bakımsızmış. Bazı kişiler, bunlar gâvur işidir diye çoğunu sökmüşler, yıkmışlar. Taşlarını ev yapmakta kullanmışlar. Şimdi vali ve kaymakamlar ah tüh ediyorlarmış. Niye korunmamış zamanında bunlar diye. Bu yerleri de yeniden tamir edip ziyarete açmayı düşünüyorlarmış. Hayırlısı...

Son yıllarda, yaz aylarında yaylalarda eğlenceler düzenleniyor. Adını da bir hoş diyorlar. Ben getiremiyorum kusura bakma. Oralarda boğa ve insan güreşleri yapılmış. Çok yarışmalar oluyormuş. Türkücüler geliyormuş. Bu işler de ilimiz için iyi oluyormuş. Doğrusu biz hiç gitmedik. İçimizde bunca acılar, dertler varken oralar bize yakışmaz dedik.

Oğulcan başka neler diyeyim bilmem ki. Komşularımızdan soracak olursan hepsi iyiler. Geçenlerde köyümüze gelecek olan içme suyunun kanalları kazındı. Eskideki gibi kazmayla değil yavrum. Kocaman bir makine var. Taşı, toprağı avuçlayıp kenara bırakıyor. Bir metre derinliğinde kanal açıyor. Hemen peşinden boruları diziyorlar ve üzerini kapatıyorlar. Çok çabuk iş görülüyor. Ama baban diyor ki

"Boruların etrafına ince kum ya da toprak dökmeden olmaz. O borular erken kırılır". Bunu orada çalışanlara da söylemişte hiç duymamışlar bile. Hayırlısıyla bir an önce suya kavuşsak. Her şey daha iyi olacak inşallah.

Oğlum geçen gün büyük bir kaza atlattık. Az kalsın amcanların ve bizim ev yanıp kül olacaktı. Anlatayım. Bizim evin altındaki çayırı biçen olmayınca otlar kurudu. Ben de temizlik olsun diye otlara ateş verdim. Vermez olaydım. Öyle çabuk alevlendi de amcanların bahçeye doğru yürüdü ki anlatamam. Çeperler tutuştu. Ben çaresiz kaldım. Feryat, figan bağırmama komşular yetiştii. Az geç kalsak var ya alevler evlerimizi yutacaktı. Bilirsin bizim evler ağaç olduğundan kolay kolay kurtulmazdı. Hem suyumuz da az olduğu için söndüremezdik. Neyse ki ucuz atlattık.

Ev dedim de yavrum; şimdi insanlar beton evler yapıyorlar. Artık köylerin eski görüntüleri kalmadı.. Şehirde ne varsa aynısı köyde. Koyun, keçi beslemek yok, yaylacılık yok, ekip biçmek de yok. Hazır un alıp ekmek yapıyoruz. Şimdi insanlar rahat. Herkesin bir yerlerden maaşı var. Yaz aylarında gelip zevkine bir iki bahçe ekiliyorlar. Kış olunca doğru gurbete. Kalanlar da bir inek, birkaç tavuk besliyor. Kışlık odun işi de kalktı nerdeyse. İnanır mısın artık köyde bile kömür yakıyorlar. Ne iştir, nedir anlamadım. Dünya ne kadar değişti. Artvin ne kadar değişti. Ne iyi ki baban Murgul'da bakır madeninde çalıştı da şimdi emekli parası alıyor. Yoksa bizim halimiz ne olurdu. Duyduğumuza göre artık o maden de satılmış. Eskiden çok aileye ekmek kapısı olan Murgul şimdilerde gariban kaldı diyorlar.

Yavrum bize en çok eziyet eden nedir bilir misin? Nereden bilecen? Senin zamanında bunlar çok azdı. Ama şimdi sürüyle. Domuzları diyorum oğlum. Yaptıklarını bir görsen. Evin yakınlarına biraz patates ve mısır ekıyoruz, ama hayrını göremiyoruz. Her akşam uğruyorlar. Biraz beklemeden var ya bahçede hiçbir şey bırakmayacaklar. Geçenlerde Nezahatların bahçeyi perişan etmişler. Sanki buraya hiç patates ekmemişsin. Sade bunlar mı? Ya aylar... Bahçeler yetmiyor gibi meyve ağaçlarımızı da kırıp kırıştırdılar. Can güvenliğimiz kalmadı oğulcan. Akşamları dışarı çıkamıyoruz. Her gün ayların insanlara saldırılarını duyuyoruz. Bir de bunları vurmamak yasakmış. Devlet çoğalsınlar istiyormuş. Ne yaparız bilmem artık.

Oğlum başka ne desem bilmiyorum ki. Aslında yazılacak çok şey var ama hep birden insanın aklına gelmiyor. Neyse unuttuklarımı başka zaman derim.

Oğlum, yavrum, bi tanem. Ciğerimizi yakıp kavuran, dünyamızı karartan o olmaz olası depremden bu yana kaç yıl geçti ama bir türlü gerçeği kabullenemiyoruz. Sanki sen ve ötekiler ölmedi. Sanki siz yine gurbettesiniz. Yine sen görevinin başındasın, yine çocuklar okuyor, yine gelinim sizin için saçını süpürge ediyor...

Ben de gönlünüzü hoş etmek için ara sıra böyle mektuplar yazdırıyorum. Cemil'e rica ediyorum. O da size okuyor. Biz hep seni, hanımını ve çocuklarını bir gün çıkıp geleceksiniz gibi bekliyoruz. Yaşımız doksana dayandı oğulcan. Siz gelmezseniz öyle anlaşılıyor ki biz size geleceğiz. Az kaldı yavrum, az kaldı.

Hasret bitecek, sevenler kavuşacak inşallah.

Oğlum, yavrum, bitanem, İsmail'im, şimdilik bu kadar yeter. Sonra yine yazarım. Yine sana bol bol haberler veririm. Şimdi kalkıp yarım kalan işlerimi tamamlayayım. Olurmu canım ciğerim?

Mektubuma son verirken baban ve ben hepimizin mezar taşlarından öperiz, toprağınızı avuçlarız, koklarız koklarız koklarız... Hoşçakalın.

(Bu manileri de sizin için düşündüm.)

Mani derim maniya
Mani beni taniya
Var mı gurbet cevabın
Çocuklarım haniya

Yüce dağlar kar idi
Aşılması zor idi
Hasretliğin yüzünden
Ciğerlerim eridi

Mani derim ağlarım
Karaları bağlarım
Dertlere yoldaş oldu
İhtiyarlık çağlarım

Mektubum güle güle
Kim ağlaya kim güle
Giydin yavrum kefeni
Benzedin beyaz güle